

ΕΘΝΙΚΟΝ ΜΕΤΣΟΒΙΟΝ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΝ

ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΜΕΤΣΟΒΙΟΥ
ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ

ΥΠΟ
ΚΩΣΤΑ Η. ΜΠΙΡΗ

ΑΘΗΝΑΙ-1957

129 Ἑμμανουήλ Π. Λαμπάκης (1903 - 1909). Ἐγεννήθη εἰς τὰς Ἀθήνας τὸ 1856 καὶ ἐσπούδασε Ζωγραφικὴν εἰς τὴν Σχολὴν τῶν Καλῶν Τεχνῶν. Ὡς Τήνιος δὲ ἐκ μητρός, ἔτυχεν ὑποτροφίας τοῦ Ἰδρύματος τῆς Εὐαγγελιστρίας καὶ συνέχισε τὰς σπουδὰς του εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Ἐπιστρέψας, διωρίσθη καθηγητὴς τῆς Ἰχνογραφίας εἰς τὸ Ἀρσάκειον τῆς Λαρίσης. Τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1903 διωρίσθη καθηγητὴς τοῦ

ιδίου μαθήματος εἰς τὴν Σχολὴν τῶν Καλῶν Τεχνῶν τοῦ Πολυτεχνείου, διδάξας μέχρι τοῦ Μαρτίου τοῦ 1909, ὅτε ἀπέθανε. Ἐπεδίδετο κυρίως εἰς ἀγιογραφίας καὶ εἰργάσθη εἰς τὸν καθαρισμὸν τῶν τοιχογραφιῶν τοῦ Δαφνίου, τὸν ὁποῖον διηύθυνεν ὁ μεσαιωνολόγος ἀδελφὸς του Γεώργιος Λαμπάκης. Τὰ κυριώτερα τῶν ἔργων του εἶναι, «Ὁ Ἀρχισιδηρουργός», «Κεφαλὴ Ἰουδαίου», «Ἡ Ὁρφανὴ Ἀθιγγανὶς», «Ὁ Γέρων», «Ἡ Νύμφη» καὶ διάφοροι ἀγιογραφίαι εἰς τὴν Εὐαγγελίστριαν τῆς Τήνου. Εἰς μικρὰν ἡλικίαν εἶχε προσβληθῇ ἀπὸ ραχιτισμὸν, λόγῳ τοῦ ὁποῖου περιέπεσεν ἀπὸ τοῦ 1907 εἰς παθολογικὴν μελαγχολίαν, ἥτις τὸν ἐβάρυνε τόσο, ὥστε τὸν ἔφερεν εἰς τὸν τάφον μετὰ δύο ἔτη.

Κοινοποίησις

Ἐπειδὴ σήμερον, τὴν 18ην τρέχοντος, οἱ μαθηταὶ τῆς Α' καὶ Β' τάξεως τοῦ Καθημερινοῦ Σχολείου ἔκαμον ἐπανειλημμένας διαδηλώσεις, ἀπὸ συστάσεως, ἐναντίον τῶν διατάξεων τοῦ Σχολείου, αἵτινες προβλέπονται καὶ τιμωροῦνται ἀπὸ τὸ 13ον ἄρθρον τοῦ ὁργανισμοῦ αὐτοῦ, ἀπαγορεύεται εἰς αὐτοὺς ἢ εἰς τὴν Σχολὴν εἴσοδος μέχρι τῆς προσεχοῦς Δευτέρας 24ης τρέχοντος, τῇ ἐγκρίσει καὶ τοῦ κ. Προέδρου καὶ τῶν παρόντων σήμερον καὶ λαβόντων γνώσιν μελῶν τῆς Ἑφορίας.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 18 Μαρτίου 1875

Ὁ Διευθυντὴς

Δ. Κ. Ἀντωνόπουλος

Ταγμ.

Ἦσαν τόσον ὑποτετογμένοι οἱ μαθηταὶ κατὰ τὴν περίοδον ἐκείνην τῆς στρατοκρατίας τοῦ Πολυτεχνείου, ὥστε ἀκόμη καὶ τὸ κατώτερον προσωπικὸν τοῦ Σχολείου τοὺς ἐθεώρει ὑποχειρίους καὶ τοὺς ἐπεβάλλετο μὲ βάνανυσον τρόπον. Σῶζεται εἰς τὸ ἀρχεῖον ἡ ἀναφορὰ ἐνὸς μαθητοῦ, εἰς τὴν ὁποίαν ἐκθέτει οὗτος πρὸς τὸν διευθυντὴν πῶς ἐγένετο, ὅπως ἀναιτίως, ὅπως γράφει, θύμα ἀγρίας ἐπιθέσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐπιστάτου τοῦ Σχολείου¹. Μεταφέρομεν ἐδῶ τὸ περιεχόμενόν της :

Κύριε Διευθυντά,

Ὁ ἐπιστάτης τῆς Σχολῆς Ἰωάννης Καλησπέρης τὴν παρελθοῦσαν Παρασκευὴν 17 τρέχ. μ., ἐνῷ εἰσηρχόμενος εἰς τὴν Σχολήν, μὲ προσεκάλεσεν εἰς τόπον παράμερον τῆς αὐλῆς νὰ μ' ὁμιλήσῃ δῆθεν. Ἀλλ' ἀντὶ τούτου μ' ἐκτύπησεν αἰφνης διὰ τῆς ράβδου καὶ μ' ἔθραυσε τὴν κεφαλὴν, ἐξ ἧς εἰσέτι πάσχω.

Καθημαγμένος ὡς ἤμην ἐπορεύθην ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ μου εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, διότι Ὑμεῖς ἔτυχε νὰ μὴ εἴσθε τὴν ὥραν ἐκείνην ἐν τῇ Σχολῇ καὶ ὁ κ. Πρωθυπουργός, ἰδὼν τὴν κατάστασίν μου καὶ συγκινηθεὶς ἅμα καὶ ἀγανακτήσας, μ' εἶπεν «ἄς μοῦ ζητήσῃ ὁ κ. Διευθυντὴς τὴν τιμωρίαν τοῦ ἐπιστάτου κι' ἐγὼ ἀμέσως τὸν παύω διὰ τὴν κακὴν του πράξιν».

Ἀφοῦ κατήγγειλα αὐτὸν ἐνώπιον τῆς Δικαιοσύνης καὶ ἐζήτησα τὴν κατὰ νόμον τιμωρίαν αὐτοῦ, κατὰ καθήκον καταγγέλλω καὶ εἰς ὑμᾶς τὴν ἀπρεπῆ πράξιν τοῦ ἐπιστάτου, ὅστις ἕνεκα τῆς ἐν τῇ Σχολῇ θέσεώς του, ἐνῷ ἔπρεπε νὰ προστατεύῃ τοὺς μαθητάς κατὰ πάντος ἐνοχλοῦντος αὐτοῦς, αὐτὸς τὸ ἐναντίον ἔπραξε, δίδων καὶ τὸ κακὸν παράδειγμα τῆς αὐτοδικίας.

Διὰ ταῦτα, Σ. κ. Διευθυντά, παρακαλῶ ὑμᾶς, παρ' οὗ οἱ μαθηταὶ ἐλπίζουν προ-

1. Αἴτησις Παύλου Ἰωαννίδου ἀρ. 337 τῆς 22 Σεπτ. 1876.

στασίαν καὶ δικαιοσύνην, ἵνα ἔχων ἐν ὄψει τὸ ἐν τῇ Σχολῇ γενόμενον ἄτοπον, ζητήσῃτε οὐχὶ βεβαίως τὴν παῦσιν, διότι δὲν ἔχω τοιαύτην ἀπαίτησιν, ἀλλὰ τοῦλάχιστον τὴν αὐστηράν τιμωρίαν τοῦ ἀδικήσαντος ἕνα τῶν μαθητῶν, ὅστις δὲν ἦτο ἄξιός νὰ τὸν μεταχειρισθῇ οὕτω πως ὁ ἐπιστάτης.

Δέξασθε, Σ. Κύριε Διευθυντά, τὰ ταπεινά μου σεβάσματα

Εὐπειθέστατος

Παῦλος Ἰωαννίδης

μαθητῆς τῆς Σχολῆς

Δὲν γνωρίζομεν ἕαν προέβη καὶ εἰς ποίαν ἐνέργειαν προέβη ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς ταύτης ὁ διευθυντὴς τοῦ Πολυτεχνείου Δ. Ἀντωνόπουλος, διότι οὐδὲν σχετικὸν ἔγγραφο ἀπηντήσαμεν εἰς τὸ ἀρχεῖον.

Ἀπὸ τὴν ἔρευναν τῆς κοινωνικῆς ἐξελιξεως τῶν Ἀθηνῶν ἔχομεν ὑπ' ὄψει, ὅτι τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἀκριβῶς ἐπεκράτουν εἰς ὠρισμένην τάξιν τοῦ λαοῦ ἡμιάγρια ἦθη, τὰ ὁποῖα ἐπηρέαζον ἀναλόγως καὶ τοὺς νέους, ἕαν συνέβαινε νὰ στεροῦνται οἰκογενειακῆς ἀνατροφῆς. Ἐχρειάζετο λοιπὸν ἐκ μέρους τῆς διευθύνσεως ἐνὸς ἀνωτέρου εκπαιδευτικοῦ ιδρύματος νὰ ἀσκήται αὐστηρὸς ἔλεγχος ἐπὶ τῆς συμπεριφορᾶς τῶν μαθητῶν. Ἡ τυραννικὴ ὁμως καὶ ταπεινωτικὴ ἐκείνη ἀγωγή, ἣτις ἡσκεῖτο τότε ἐπὶ τῶν μαθητῶν τοῦ Πολυτεχνείου, εἶχεν εἰς τὴν πραγματικότητά ὀλέθρια ἀποτελέσματα εἰς βάρος τῆς διαπλάσεως τοῦ χαρακτῆρος των. Διότι ἐπεξεργάζετο τὴν μείωσιν τῆς πνευματικότητος, τὴν μείωσιν τοῦ θάρρους καὶ τῆς πρωτοβουλίας καὶ τὴν καλλιέργειαν ἐνὸς κρυφοῦ πόθου ἀντιδράσεως, μὲ ἕνα ξέσπασμα κακότητος ἢ ὀργίου. Εἰς τὸ ἀρχεῖον τοῦ Πολυτεχνείου τῆς ἰδίας περιόδου εὐρίσκομεν μίαν ἀναφορὰν τοῦ μαθητοῦ **Ἐμμ. Λαμπάκη**, μὲ τὴν ὁποίαν οὗτος ἐξομολογεῖται εἰς τὸν διευθυντὴν τὸ ἀμάρτημά του, τὸ ὁποῖον δὲν εἶχε τολμήσει ἀρχικῶς νὰ ὁμολογήσῃ καὶ διὰ τὸ ὁποῖον εἶχε τιμωρηθῇ μὲ ἀποβολήν, ἐξαιτούμενος ἤδη τὴν ἄφεσιν τῆς ποινῆς του :

Πρὸς τὸν Σ. Διευθυντὴν τῆς Σχολῆς τῶν Ὡραίων Τεχνῶν

Σεβαστὲ Κύριε Διευθυντά,

Βαρέως τὴν ἀπὸ τῆς Σχολῆς ἀποβολήν μου φέρων, ἕνεκα προηγηθέντος ἀτακτήματος, διὰ τῆς παρούσης ἔρχομαι νὰ καταθέσω Ὑμῖν καθαρῶς τὴν ἀλήθειαν, βέβαιος ὢν ὅτι ταύτης γυμνῆς καὶ μόνης λεγομένης, ταχεῖα θέλει ἐπέλθῃ ἀναστολὴ τῆς βαρείας ποινῆς μου.

Μόνη δ' εἰλικρινὴς ἀλήθεια ἐνώπιον Ὑμῶν ἐξομολογουμένη καὶ ἥς πέραν οὐδὲν ἀληθέστερον, εἶναι ὅτι κατὰ τὴν ἐσπέραν τῆς Παρασκευῆς τῆς 12ης Μαρτίου ἐν πάσῃ ἀθωότητι παρηκολούθησα 6 μαθητάς τῶν ἀνωτέρων τάξεων ἐπὶ σκοπῷ νὰ ἐκκλησιασθῶ-

1. Ἀναφορὰ Ἐμμ. Λαμπάκη τῆς 27 Μαρτ. 1876.

μεν ἐν τῇ ἐν Πολυγώνῳ Ἐκκλησίᾳ τῶν Ταξιάρχων, διὰ τὴν ἀκολουθίαν τῶν χαιρετισμῶν τῆς Θεοτόκου. Καθ' ὁδὸν ὅμως οἱ μαθηταὶ μετέβαλον γνώμην, ἐγὼ δέ, ὅτε μικρότερος πάντων τῶν ἐν τῇ συνοδείᾳ, ἐπόμεν αὐτοῖς ἐν πλήρει ἀγνοίᾳ, ἀφοῦ δὲ ἐφθάσαμεν εἰς τὴν Κολοκυνθοῦν, μεθ' ἱκανῶν καὶ ἀλλεπαλλήλων προπόσεων, ὡς πάντῃ ἄπειρος ποτῶν, ἐγενόμην οἰνοβαρής. Ἐντεῦθεν ἀνεχωρήσαμεν ἐπὶ τῷ σκοπῷ νὰ παρευρεθῶμεν εἰς τὸ κατὰ τὴν 7ην ὥραν μ.μ. μάθημα τοῦ γυμνοῦ. Ἀφοῦ δὲ ἐφθάσαμεν εἰς τὴν Σχολήν, εἰς μαθητὴ τῆς ἀνωτέρας τάξεως, ὃς γνωστός Ὑμῖν ἐστί, ἐν καταστάσει μέθης διατελῶν ἐπετέθη κατὰ τινων τελάρων τῶν μαθητῶν, ὡς καὶ οἱ ἄλλοι μαθηταὶ ἐτράπησαν εἰς φωνασκίαν καὶ ἀτοπήματα. Ἐγὼ δὲ ἐν τῇ αὐτῇ καταστάσει διατελῶν, οὐδόλως τὴν ἐμαυτοῦ ἔχων συνειδήσιν, ἀπλῶς ἀπέσχισα ἐν ἐκ τῶν προεσχισθέντων τελάρων ὑπὸ τοῦ ὡς προείρηται μαθητοῦ ἀνωτέρας τάξεως. Ἐὰν δὲ προέβην εἰς ὕβρεις καθ' ὧν Κύριε Διευθυντά, τοῦτο ἐν πλήρει συνειδήσει λέγω Ὑμῖν ὅτι, ὡς ἐκ τῆς καταστάσεως ἐκείνης, δὲν εἶμαι ἱκανὸς νῦν νὰ ἐνθυμηθῶ. Ἐκ τῶν καταθέσεων ὅμως τῶν συμμαθητῶν μου γίνεται δῆλον, ὅτι, καίτοι ἐν τοιαύτῃ καταστάσει διατελῶν, δὲν ἐξύβρισα Ὑμᾶς, διὰ τούτου ὅμως δὲν προτίθεμαι ν' ἀρνηθῶ πράξιν ἥτις τυχὸν ἐν τοιαύτῃ μεθυστικῇ καταστάσει νὰ ἔλαβε χώραν. Ἐξελεθόντες δὲ ἐκ τοῦ Σχολείου καὶ μεθ' ἱκανὸν περίπατον περὶ τὴν ὁδὸν Αἰόλου καὶ περὶ τὴν Πλατεῖαν τῆς Ὀμονοίας περὶ τὴν 11 1/2 μ.μ. μετέβη ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια.

Τὴν ἄλλην δ' ἡμέραν, παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν ἔμαθον ὅτι οἱ μαθηταὶ μεθ' ὧν τὴν παρελθοῦσαν ἡμὴν ἡμέραν εἶχον σκοπὸν ν' ἀποδοκιμάσωσι τὸν Καθηγητὴν κύριον Προσαλέντην κατὰ τὴν ἐπιούσαν τῆς 12 Μαρτίου, οὐδενὸς ἀπολύτως περὶ τούτου ἐμοῦ γνωρίζοντος.

Τοιαύτης λοιπὸν τῆς μόνης ἀληθείας οὔσης, Σ. Κύριε Διευθυντά, καταφανής ἡ ἐμὴ θέσις γίνεται, ὅποια εἶναι εἰς τὰ ἐπισυμβάντα ἀτοπήματα, ἐν ὀνόματι δὲ ταύτης τῆς εἰλικρινῶς κατατεθείσης ἀληθείας ἐπικαλοῦμαι τὴν ὑμετέραν ἐπιείκειαν καὶ λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν τὸ ὑπὸ τῆς φύσεως συμβάν μοι βαρὺ ἀτύχημα¹, τὴν πτωχήν εἰς ἣν ἀνήκω οἰκογένειαν, τὴν ἐπιμέλειαν καὶ ἄκρον ζῆλον μεθ' οὗ, ὡς γνωστὸν Ὑμῖν, ἡργαζόμεν ἐν τε τῇ Ζωγραφικῇ, Προοπτικῇ, Σκηνογραφίᾳ, Μικροζυλογλυπτικῇ καὶ ἐν τῇ Καλλιγραφίᾳ, ἥς καὶ τὸ πρῶτον ἐπέτυχον βραβεῖον, πρὸς ταῦτα καὶ τὸν ὁπόσον πρὸς Ὑμᾶς Μέγαν Σεβασμόν, τὴν υἱικὴν ἀγάπην καὶ εὐπείθειαν ἣν ἔσχον καὶ ἔχω καὶ τὸ ἄπειρον τῆς μικρᾶς μου ἡλικίας καὶ τὴν κατάστασιν ἐν ἣ ἐυρίσχομαι πράξας τὸ ἀτάκτημα τοῦτο, εὐδοκήσητε ἵνα πλήρης δοθῇ μοι ἡ ἄφεσις, ἀρκετὰ ἐκ τούτου συνετισθέντος, ἄκραν δὲ εἰς τὸ μέλλον εὐπείθειαν καὶ ἡσυχίαν ὑποσχόμενος.

Διατελῶ μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ

Ὁ Εὐπειθέστατος

Ἐμμ. Λαμπάκης

1. Βλέπε βιογραφίαν του ὡς διδασκάλου τῆς Ἱχθυογραφίας κατὰ τὴν περίοδον 1903–1909,

Τὸ πνεῦμα τῆς στρατοκρατίας καὶ ἡ ἐπικυριαρχία τῶν ἀξιωματικῶν ἐπὶ τῆς Σχολῆς τῶν Καλῶν τεχνῶν ἐπόμενον ἦτο ἰδιαιτέρως νὰ ἀποβαίη εἰς βάρος τῆς τελευταίας ταύτης. Διότι ναὶ μὲν τὰ ζητήματά της ἐξητάζοντο ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῶν καθηγητῶν καὶ διδασκάλων τῆς ἰδίας σχολῆς, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὸ τὸ Συμβούλιον εἶχε βαρύνουσαν γνώμην, ὡς πρόεδρος, ὁ στρατιωτικὸς διευθυντής. Ἐπὶ πλέον δέ, εἰς τὴν Ἐφορίαν, εἰς τῆς ὁποίας τὴν ἔγκρισιν ὑπέκειντο αἱ ἀποφάσεις τῶν Συμβουλίων, οὐδεὶς ἐκπρόσωπος τῶν Καλῶν τεχνῶν μετεῖχεν. Ἐπόμενον λοιπὸν ἦτο, ὑπὸ τοιαύτην δεσποτείαν καὶ ἔλλειψιν κατανοήσεως, νὰ παραγνωρίζωνται καὶ νὰ μὴ εὐνοῶνται καθόλου αἱ ἀπαιτήσεις τῆς κανονικῆς λειτουργίας τῆς Σχολῆς, καὶ νὰ γεννῶνται ἐξ αὐτοῦ ἀντιθέσεις μεταξύ τῶν καθηγητῶν τῆς καὶ τῆς διευθύνσεως. Βλέπομεν, ἐπὶ παραδείγματι, νὰ καταγγέλλῃ ὁ διδάσκαλος τῆς Μικρογλυπτικῆς, εἰς μίαν ἀναφορὰν τοῦ πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἑσωτερικῶν, ὅτι, ἐνῶ τὸ Σπουδαστικὸν συμβούλιον τοῦ Καλλιτεχνικοῦ τμήματος ἐπρότεινεν ὑποτροφίαν διὰ τὸ μάθημά του 15 δραχμῶν κατὰ μῆνα, εἰς τὴν προκήρυξιν τῶν ὑποτροφιῶν τὸ ποσὸν αὐτὸ παρουσιάσθη πηξυμένον εἰς 80 δραχμὰς κατὰ μῆνα, κατὰ σύμπτωσιν δὲ ἴσον μὲ τὸν μισθὸν τοῦ ἰδίου ὡς διδασκάλου. Καὶ ἔρωτᾷ μὲ ἀγανάκτησιν κατόπιν αὐτοῦ, «πρὸς τί συνέρχονται οἱ καθηγηταὶ καὶ διδάσκαλοι καὶ ὑποτίθεται ὅτι γίνεται Σπουδαστικὸν συμβούλιον ;». Εἰς τὴν συνέχειαν δὲ τῆς ἀναφορᾶς τοῦ καταγγέλλει καὶ ἄλλας αὐθαιρέσις τῆς διευθύνσεως, αἱ ὁποῖαι εἶχον συμβῆ κατὰ τὰ προηγούμενα ἔτη τῆς περιόδου Ἀντωνοπούλου.¹

Ὁ Νικηφόρος Λύτρας, ὁ ὁποῖος, ὡς ἀρχαιότερος καὶ ὡς διδάσκων τὸ ἀνώτερον μάθημα τῆς Ζωγραφικῆς, εἶχε τὸ προβάδισμα μεταξύ τῶν ἄλλων καθηγητῶν τῆς Καλλιτεχνικῆς σχολῆς, εὕρισκετο εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν τοῦ ἀγῶνος ὑπὲρ τῶν ἀξιώσεων τῆς καὶ ἤρχετο εἰς συχνὰς προστριβὰς πρὸς τὸν διευθυντήν. Ἀπὸ ἔγγραφα τοῦ ἀρχείου προκύπτει, ὅτι τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1876 ἐπῆλθε ρῆξις μεταξύ τοῦ καθηγητοῦ τῆς Ἀνωτέρας Ζωγραφικῆς καὶ τοῦ διευθυντοῦ. Μία βιαία σκηνὴ συνέβη μεταξύ των, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Νικηφόρος Λύτρας ἐπέδειξεν ἐλευθεροστομίαν εἰς τὰς ἐπικρίσεις του, ὑπέβαλεν εὐθὺς ἀμέσως τὴν παραίτησίν του εἰς τὸ ὑπουργεῖον καὶ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἀπεχώρησεν ἀπὸ τὰ μαθήματά του. Τὸ ὑπουργεῖον δὲν ἐδέχθη τὴν παραίτησίν του. Ἐν τούτοις, ἐκεῖνος συνέχισε τὴν ἀποχὴν του μέχρι τοῦ Μαρτίου, ὁπότε ὁ Ἀντωνόπουλος, προκειμένου νὰ τοῦ ἀποστείλῃ τὸ καθιερωμένον ἐνταλμα διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ μισθοῦ του, ἀνέφερεν εἰς τὸ ὑπουργεῖον ὅτι δὲν δύναται νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὴν ὑποχρέωσίν του αὐτήν. Καὶ τοῦτο «ἐπειδὴ οὗτος (ὁ Λύτρας) ὄχι μόνον αὐτογνωμόνως καὶ ἀναιτίως ἐγκατέλιπε τὴν θέσιν του ἀπὸ πρώτης τοῦ παρελθόντος Ἰανουαρίου, ἀλλὰ καὶ προσκληθεὶς, κατὰ συνέπειαν τῆς ἀπὸ 2 Φε-

1. Ἀναφορὰ ἀρ. 1242 τῆς 10 Ἰαν. 1876,

ΣΧΟΛΕΙΟΝ ΤΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

Σχολικὸν ἔτος 1878—79

Κατάστασις

Τῶν ἀπονεμηθεῖσων ἐφ' ἅπαξ χρηματικῶν ἀμοιβῶν εἰς τοὺς ἀριστεύσαντας μαθητὰς κατὰ τοὺς διαγωνισμοὺς καὶ τὰς ἐξετάσεις τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1878—1879.

α/α	Ὄνόματα	Τμῆμα	Πληρ. ποσὸν
1.	Β. Φλότσιος	Γραφικῆς	75
2.	Κ. Λεοντόπουλος	»	65
3.	Ι. Πιτυλάκης	»	65
4.	Α. Φωτόπουλος	Πλαστικῆς	65
5.	Θ. Παπαματθαίου	»	55
6.	Γ. Μποῦννος	»	55
7.	Π. Πολυχρόνης	Ξυλογραφίας	65
8.	Π. Πετρουλάκης	»	75
9.	Α. Πελεκᾶνος	Κοσμηματογρ.	55
10.	Γ. Παπαδάκης	»	55
11.	Γ. Κανόνης	»	75
12.	Δ. Περάντης	Ξυλογραφίας	38
13.	Α. Ἀναγνωστόπουλος	»	55
14.	Π. Μητσόπουλος	Καλλιγραφίας	55
15.	Θ. Πολυκράτης	»	65
16.	Π. Χλιμίντζας	»	38
17.	Γ. Φαραντᾶτος	»	45
18.	<u>Ε. Λαμπάκης</u>	<u>Σκηνογραφίας</u>	<u>65</u>
19.	Π. Καμάρας	Καθημ. Σχολῆς	55
20.	Α. Γεωργιάδης	Ἀρχιτεκτονικῆς	75
21.	Γ. Στράτος	»	85
22.	Η. Φίλων	Χωρομετρίας	75
23.	Α. Κυριακὸς	Μηχανουργίας	75
24.	Δ. Σωτηρόπουλος	»	85
25.	Ι. Οἰκονόμου	Γραφικῆς	140
26.	Ν. Βῶκος	»	100
27.	Γ. Ξενάκης	Πλαστικῆς	100
Ἐν ὅλῳ			1.856

Ἦτοι δραχμαὶ χίλιαι ὀκτακόσιαι πενήκοντα ἕξ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20ῇ Δεκεμβρίου 1879

Ὁ Διευθυντής

Α. Θεοφιλᾶς

τοῦ ἐπιστάτου, ἀπήντησεν ἀναρμόστως ὡς πρὸς μαθητὴν». Περισσότερον ἀτίθασον πνεῦμα συνήνητησεν ὁ Θεοφιλᾶς εἰς τοὺς μαθητὰς τῆς Σχολῆς Καλῶν Τεχνῶν. Τὸν Μάρτιον τοῦ 1879, διὰ νὰ ἐπιβάλλῃ οἰκονομίαν εἰς τὰς δαπάνας τῆς Σχολῆς, κατήργησε τοὺς δύο ἐκ τῶν τεσσάρων ἐμμίθων, οἱ ὅποιοι ἐξετίθεντο ὡς πρότυπα διὰ τὴν σπουδὴν τοῦ γυμνοῦ, καὶ διένειμεν ἀντιστοίχως τοὺς μαθητὰς τῆς Ε' καὶ ΣΤ' τάξεως εἰς δύο κύκλους, ἀντὶ τῶν τεσσάρων. Ἐκεῖνοι, μὴ δυνάμενοι νὰ ἐργασθοῦν, λόγῳ τοῦ συνωστισμοῦ εἰς τὸν ὅποιον τοὺς ἐπέβαλε, διεμαρτυρήθησαν εἰς τὸν γραμματέα τῆς Σχολῆς. Τοὺς ἐκάλεσεν ὁ διευθυντὴς καὶ τοὺς ἔκαμε παρατηρήσεις, τὴν ἐπομένην ὁμῶς, κατὰ τὴν ὥραν τοῦ Γυμνοῦ, ἐνῷ ἔλειπεν ὁ Θεοφιλᾶς ἀπὸ τὸ Πολυτεχνεῖον, ἀφοῦ συνεννοήθησαν μεταξύ των, διέκοψαν τὴν ἐργασίαν των, ἔκλεισαν τὴν αἴθουσαν, παρέδωσαν τὸ κλειδί εἰς τὸν γραμματέα καὶ ἔφυγον. Διὰ τὸν στρατιωτικὸν διευθυντὴν τοῦ Πολυτεχνείου ἡ πρᾶξις των αὕτη ἀπετέλει στάσιν, βαρύτατον δηλαδὴ ὁμαδικὸν παράπτωμα. Συνέκάλεισεν ἀμέσως τὴν ἐπομένην τοὺς καθηγητὰς Α. Χρηστομάνον καὶ Α. Βουσακὴν καὶ τοὺς ἀνέθεσε νὰ δικάσουν τὴν ὑπόθεσιν. Ἀφοῦ διεπίστωσαν δι' ἀνακρίσεως οἱ δύο καθηγηταὶ τὰ διατρέξαντα καὶ συνεσκέφθησαν ἐπ' αὐτῶν, ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ διευθυντοῦ, ἐπρότειναν νὰ τιμωρηθοῦν οἱ μαθηταὶ τῶν δύο τάξεων, «ἂν δὲν ἤθελον οὗτοι ἐννοήσῃ τὰς ὑποχρεώσεις αὐτῶν ὡς μαθητῶν καὶ ζητήσῃ ἕκαστος ἰδίαν συγγνώμην». Ἰδιαιτέρως δὲ νὰ τιμωρηθοῦν αὐστηρῶς οἱ πρωταῖτιοι τῆς Ε' τάξεως Ν. Οἰκονομόπουλος καὶ Ε. Λαμπάκης. Ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀποφάσεως ἐκείνης τῶν δύο κριτῶν, ὁ Θεοφιλᾶς ἐξέδωκε διαταγὴν, καλῶν τοὺς παρεκτραπέντας μαθητὰς ὅπως εὐθὺς ἀμέσως ὑποβάλλῃ ἕκαστος χωριστὰ ἀναφορὰν, διὰ τῆς ὁποίας: α) νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι ἡγνῶει τὸ βάρος τῆς ἐν σώματι πράξεως, ἣν ἐξετέλεσαν ἅπαντες, β) ὅτι ἐξαιτεῖται τὴν συγγνώμην τῆς διευθύνσεως, τόσον διὰ τὴν πρᾶξιν ἐκείνην καὶ τὰ κατόπιν διαβήματα, ὅτινα ἐπίσης ἐν σώματι διέπραξαν, καθὼς ἐπίσης διὰ τὴν μὴ μετ' εὐλαβείας εἰς τὴν πρώτην τῆς διευθύνσεως διαταγὴν, ἣν ἔδωκεν, ὑπακοήν, καὶ γ) ὅτι ὑπόσχεται ἐν τῷ μέλλοντι νὰ φέρεται κοσμίως καὶ νὰ ὑπακούῃ ἀγογγύστως εἰς τὰς διαταγὰς τῆς προϊσταμένης διευθύνσεως, ἥτις βεβαίως πράττει πρὸς τὸ καλὸν τῆς Σχολῆς».

Συγχρόνως, διὰ νὰ προλάβῃ ὁ Θεοφιλᾶς ἐνδεχομένην παρέμβασιν τοῦ ὑπουργείου ὑπὲρ τῶν ἐνόχων, ὑποβάλλει εἰς αὐτὸ τὸ πρακτικὸν τῶν δύο καθηγητῶν καὶ τὴν διαταγὴν τὴν ὁποίαν ἐπὶ τῇ βάσει αὐτοῦ ἐξέδωκεν ὁ ἴδιος, μὲ μίαν ἀναφορὰν του, εἰς τὴν ὁποίαν ἐκθέτει τὸ ὅλον ζήτημα, ἐπιφυλασσόμενος νὰ τὸ παραπέμψῃ καὶ εἰς τὴν Ἐφορευτικὴν ἐπιτροπὴν τοῦ Σχολείου, ἥτις, κατὰ τὸ θέσπισμα τοῦ 1863, εἶχε τὴν ἀρμοδιότητα νὰ κρίνῃ τὰ σοβαρώτερα πειθαρχικὰ παραπτώματα καὶ νὰ ἐπιβάλλῃ τὰς βαρυτέρας ποινάς. Ἐπεκτεινόμενος εἰς τὴν ὅλην κατάστασιν τοῦ Πολυτεχνείου ὡς πρὸς τὴν συμπεριφορὰν τῶν μαθητῶν, τελειώνει τὴν ἀναφορὰν του ὡς ἑξῆς :